

Тимошко Ганна

ORCID 0000-0003-0996-6138

Доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри педагогіки, методики викладання
історії та суспільних дисциплін,
Національний університет
«Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка
(Чернігів, Україна) E-mail: timoshko49@gmail.com

Пищик Олена

ORCID 0000-0001-9193-6645

Кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри педагогіки і методики викладання
історії та суспільних дисциплін,
Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка
(Чернігів, Україна) E-mail: pishik_olena@ukr.net

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ІМІДЖУ МАЙБУТЬОГО ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ У ПРОЦЕСІ МАГІСТЕРСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ

У статті проаналізовано особливості формування професійного іміджу майбутнього викладача вищої школи в умовах магістерської підготовки. Розглянуто поняття «професійний імідж», чинники, що його формують, а також роль педагогічної практики, саморефлексії й професійного середовища у становленні іміджевих характеристик викладача. Окреслено педагогічні умови та організаційні механізми ефективного впровадження формування іміджу у зміст підготовки магістрів.

Мета статті. Розкрити сутність і педагогічні умови формування професійного іміджу майбутнього викладача вищої школи в процесі магістерської підготовки, виявити вплив освітнього середовища й професійної взаємодії на розвиток іміджевих характеристик особистості.

Методологія дослідження. У дослідженні використано комплекс методів: аналіз наукової літератури з проблем іміджології та педагогіки вищої школи; системно-структурний підхід; моделювання педагогічних умов; емпіричні методи спостереження, анкетування, рефлексивний аналіз професійної діяльності студентів-магістрів.

Наукова новизна. Уточнено зміст поняття «професійний імідж викладача вищої школи» в контексті магістерської підготовки; вперше запропоновано модель поетапного формування іміджу майбутнього викладача через інтеграцію навчальної, наукової та практичної діяльності.

Висновки. Формування професійного іміджу майбутнього викладача вищої школи є важливою складовою магістерської підготовки, що впливає на ефективність подальшої професійної діяльності. Системна організація освітнього процесу, орієнтованого на розвиток особистісних і професійних характеристик, сприяє створенню позитивного іміджу, що відповідає вимогам сучасного академічного середовища.

Ключові слова: професійний імідж, викладач вищої школи, магістерська підготовка, саморефлексія, педагогічна практика, професійна культура.

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими практичними завданнями. Сучасна вища освіта вимагає від викладача не лише високого рівня фахової підготовки, а й сформованого професійного іміджу, що впливає на ефективність освітньої взаємодії, довіру студентів, академічну репутацію. Проте питання формування іміджу викладача на етапі магістратури недостатньо досліджене в українській педагогічній науці, а тому постає необхідність осмислення теоретико-практичних засад і створення умов для інтеграції цього процесу у магістерську підготовку.

У контексті змін в освітній політиці України, зокрема адаптації системи вищої освіти до європейських стандартів, особлива увага приділяється якості професійної підготовки майбутніх викладачів. Зміни торкаються не лише змісту навчальних програм, а й образу самого викладача – фахівця, здатного виступати носієм професійної культури, моральних і етичних орієнтирів, а також ефективним комунікатором і наставником [3; 7; 8]. Сучасний викладач має бути не лише джерелом знань, а й особистістю, яка мотивує, надихає і формує довірливі стосунки зі студентами.

Формування іміджу викладача розглядається як багатокомпонентний процес, що включає розвиток інтелектуального, емоційного, комунікативного, етичного та зовнішнього аспектів. До цього слід додати ще й цифрову компетентність, здатність до управління конфліктами та емоційного інтелекту [11; 13; 15]. Розуміння іміджу як сукупності уявлень про особистість викладача в очах студентів, колег та громадськості дозволяє трактувати його як інтегральну характеристику професіоналізму. Значну роль у цьому процесі відіграє освітнє середовище закладу вищої освіти, структура освітнього процесу, зміст педагогічної практики, а також готовність самого здобувача вищої освіти до саморефлексії та професійного самоствердження [6; 9].

Крім того, сучасний соціокультурний контекст, що позначається посиленням міжкультурної комунікації, гендерної рівності та інклюзивності, вимагає від викладача сформованого етичного обличчя, здатності до міжособистісної толерантності й відкритості. Як зазначає А. В. Соколова, професійний імідж викладача має відображати ціннісні орієнтири суспільства, його потребу в демократичному стилі управління освітнім процесом та діалогічній взаємодії [9].

Цифровізація вищої освіти також диктує нові вимоги до іміджевих характеристик: здатність вести відкриту цифрову комунікацію, підтримувати академічну присутність у соціальних мережах, вміти створювати якісний віртуальний контент є не лише додатковими навичками, а й складовими сучасного професійного іміджу [11; 13].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукових праць дослідників останніх років свідчить про зростаючий інтерес до проблем формування професійного іміджу педагога, зокрема й викладача вищої школи. Дослідження загальних аспектів професійного іміджу педагога представлені в працях таких відомих українських науковців, як І. Д. Бех, який у своїх роботах підкреслює важливість особистісно-орієнтованого підходу та морально-етичних якостей педагога у формуванні його позитивного іміджу [2]. С. О. Сисоєва розглядає професійну компетентність як одну з ключових складових іміджу педагога, акцентуючи увагу на необхідності постійного професійного розвитку [7]. О. В. Сухомлинська досліджує комунікативну складову професійного іміджу, наголошуючи на важливості гуманістичних цінностей та ефективної взаємодії з усіма учасниками освітнього процесу [8].

Щодо специфіки професійного іміджу викладача вищої школи, вагомих внесок зробила О. С. Антонова, яка досліджує вплив професійної культури та етики викладача на сприйняття його студентами та колегами [1]. М. І. Шкіль у своїх працях розглядає професійну майстерність та педагогічну техніку як важливі елементи іміджу викладача ЗВО [10]. М. Фуллан аналізує професійний імідж викладача через призму освітнього лідерства, морального авторитету та здатності до змін в умовах трансформаційних процесів в освіті [14].

У контексті магістерської підготовки майбутніх викладачів вищої школи, українські дослідники також приділяють увагу формуванню їхнього професійного іміджу. Т. А. Шевченко розглядає педагогічну практику як важливий етап становлення професійної ідентичності та формування первинного іміджу майбутнього викладача [12]. І. А. Зязюн підкреслює роль психолого-педагогічної підготовки у формуванні комунікативних, презентаційних та етичних якостей, що є важливими складовими професійного іміджу викладача вищої школи [4].

Психологічні аспекти формування професійного іміджу майбутнього викладача вищої школи знайшли відображення у працях як вітчизняних, так і зарубіжних дослідників. Зокрема, І. А. Зязюн обґрунтував вплив рівня самооцінки та домагань магістрантів на процес становлення їхньої професійної ідентичності [4]. У свою чергу, Т. Траст акцентує увагу на значущості рефлексії, самопізнання та психологічної присутності в цифровому просторі як важливих чинників формування позитивного іміджу викладача в умовах цифровізації освітнього середовища [15].

Останніми роками спостерігається зростання наукового інтересу до впливу інформаційно-комунікативних технологій і соціальних мереж на формування професійного іміджу викладача вищої школи. І. О. Ковальчук аналізує потенціал онлайн-платформ як засобу презентації наукових і методичних досягнень майбутніх викладачів [11]. У зарубіжному науковому дискурсі К. Бевірсток досліджує ризики та переваги цифрового сліду педагога, акцентуючи увагу на впливі онлайн-репутації та візуального контенту на формування професійного іміджу у віртуальному освітньому середовищі [13].

Проте, слід зазначити, що, незважаючи на наявність окремих досліджень [3; 6; 9], комплексний аналіз процесу цілеспрямованого формування професійного іміджу саме майбутнього викладача вищої школи у процесі магістерської підготовки залишається недостатньо розробленим в українській педагогічній науці. Потребують подальшого вивчення педагогічні умови, організаційні форми та методи, які б ефективно сприяли становленню позитивного та дієвого професійного іміджу майбутніх викладачів ЗВО на етапі їхньої магістерської підготовки з урахуванням специфіки українського освітнього контексту.

Таким чином, аналіз праць українських вчених [3; 6; 9] підкреслює актуальність та недостатню вивченість проблеми формування професійного іміджу майбутнього викладача вищої школи у процесі магістерської підготовки, що визначає необхідність подальших наукових розвідок у цьому напрямі.

Мета статті. Розкрити сутність і педагогічні умови формування професійного іміджу майбутнього викладача вищої школи в процесі магістерської підготовки, виявити вплив освітнього середовища й професійної взаємодії на розвиток іміджевих характеристик особистості.

Методологія дослідження. У дослідженні використано комплекс методів: аналіз наукової літератури з проблем іміджології та педагогіки вищої школи; системно-структурний підхід; моделювання педагогічних умов; емпіричні методи спостереження, анкетування, рефлексивний аналіз професійної діяльності студентів-магістрів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Професійний імідж викладача вищої школи є складним багатокомпонентним утворенням, що включає зовнішній вигляд, стиль спілкування, манеру поведінки, риторичні навички, інтелектуальну компетентність, моральні орієнтири та емоційну стабільність [6, с. 28]. Імідж розглядається не лише як результат індивідуального зусилля, а й як соціальна конструкція, що формується в процесі взаємодії викладача з професійним середовищем, студентами, адміністрацією закладу та академічною спільнотою [12].

У теоретичному вимірі імідж співвідноситься з категоріями «професійна ідентичність», «авторитет», «академічна культура», «комунікативна компетентність». Формування іміджу є результатом тривалої взаємодії внутрішніх та зовнішніх чинників, серед яких особливу роль відіграє саморефлексія викладача, здатність до аналізу власного педагогічного впливу [5, 76].

Вагоме місце у формуванні професійного іміджу належить особистісному фактору: системі цінностей, мотивації до саморозвитку, готовності до професійного вдосконалення. Згідно з підходом О. М. Бондаря, імідж викладача формується через інтеграцію етичної, педагогічної та соціальної компетентностей, які взаємодіють у складному професійному середовищі [3, 43].

У контексті магістерської підготовки важливо враховувати і концепцію соціального конструювання іміджу, згідно з якою образ викладача постає внаслідок інтерсуб'єктивних уявлень про ідеального педагога [12]. Отже, формування професійного іміджу потребує спрямованого педагогічного впливу, а також наявності моделей, ідеалів, які транслюються через зміст освіти, професійні практики та академічну культуру закладу вищої освіти. Формування професійного іміджу в системі магістерської підготовки передбачає створення сприятливого освітнього простору, що стимулює особистісний та професійний розвиток студента. Для ефективного формування іміджу викладача магістрантами необхідно забезпечити певні педагогічні умови, які охоплюють різноманітні аспекти навчального та професійного середовища.

Однією з таких умов є *професійно спрямоване середовище*. Наявність сприятливого академічного мікроклімату, активна взаємодія з наставниками, участь у наукових дослідженнях, конференціях та педагогічній практиці сприяють закріпленню іміджевих характеристик. Як зазначає І. О. Огнев'юк, важливо створити умови, за яких студенти мають можливість безпосередньо спілкуватися з досвідченими викладачами, отримувати зворотний зв'язок, а також бути частиною професійного науково-педагогічного середовища, що збагачує їх досвід і формує необхідні іміджеві якості [5, 76].

Використання інтерактивних форм і методів навчання також є важливим елементом у формуванні іміджу. Тренінги з публічних виступів, дебати, педагогічні майстерні, моделювання комунікативних ситуацій сприяють розвитку емоційного інтелекту та комунікативної впевненості. Л. І. Семикіна підкреслює, що активне залучення студентів до навчального процесу та створення умов для самопізнання і рефлексії сприяє формуванню впевненого та позитивного професійного іміджу [6, 28].

Не менш важливою умовою є *формування рефлексивної культури*. Надання студентам можливості для самоспостереження, аналізу власної поведінки, оцінювання освітніх впливів формує критичне мислення та сприяє усвідомленню себе як викладача. За словами Л. І. Семикіної, рефлексивна діяльність дозволяє магістрантам адаптувати свою поведінку до вимог професії та допомагає виявити слабкі місця у власному педагогічному іміджі, що є основою для вдосконалення [6, 37].

Інтеграція цифрових технологій в освітній процес також відіграє значну роль у формуванні іміджу викладача. Онлайн-платформи, електронне портфоліо, блогерство та соціальні мережі є потужними інструментами іміджевої презентації викладача у цифровому середовищі. Використання цих інструментів формує медіаграмотність та цифрову компетентність, що є необхідним компонентом сучасного професійного іміджу. Як зазначає І. М. Юхимук, цифрові технології не лише розширюють можливості для самовираження викладача, але й дозволяють створювати додаткові канали комунікації з аудиторією, що є важливим для розвитку іміджевих характеристик у сучасних умовах [11, 89].

Професійне наставництво виступає важливою умовою в формуванні іміджу викладача у магістратурі. Залучення досвідчених викладачів-наставників до індивідуальної роботи зі студентами-магістрами сприяє передачі професійних традицій, цінностей академічної добросесності, стилю поведінки та педагогічної майстерності. Як зазначає І. О. Огнев'юк, наставництво допомагає студентам досягнути реальний професійний досвід, розвинути лідерські якості та належним чином презентувати себе у професійному середовищі [5, 79].

Натомість, *етична й аксіологічна складова* є основою для формування професійного іміджу. Процес формування іміджу має ґрунтуватися на етичних нормах педагогічної діяльності, що передбачає виховання толерантності, академічної відповідальності та емпатії. О. М. Бондар наголошує на важливості етичних принципів у роботі викладача, які повинні бути невід'ємною частиною його професійного іміджу та підвищувати його репутацію в очах студентів і колег [3, 45].

Таким чином, педагогічні умови формування професійного іміджу викладача у магістратурі мають бути комплексними та взаємопов'язаними. Їх ефективна реалізація дозволяє студентам набувати необхідних професійних якостей, формуючи позитивний імідж майбутнього викладача, що сприятиме його успішній діяльності в академічному середовищі.

Формування професійного іміджу майбутнього викладача вищої школи є важливою складовою магістерської підготовки, оскільки він не тільки впливає на професійну репутацію, а й на сприйняття викладача студентами, колегами та суспільством в цілому. Практичні аспекти цього процесу стосуються комплексного підходу, який включає розвиток як особистісних, так і професійних якостей, необхідних для ефективної педагогічної діяльності.

Процес формування професійного іміджу неможливий без розвитку особистісних якостей, таких як *комунікабельність, емоційний інтелект, стресостійкість та здатність до саморегуляції*. Магістри, як майбутні викладачі, повинні мати можливість працювати над своєю самооцінкою та самосвідомістю через різноманітні тренінги, практичні семінари, індивідуальні консультації, а також через участь у групових обговореннях та обміні досвідом. Важливими складниками є *супервізія та наставництво*, де досвідчені можуть допомогти молодим фахівцям визначити і розвинути сильні сторони, а також усвідомити слабкі.

Одним із головних аспектів формування професійного іміджу є здатність викладача ефективно використовувати сучасні технології в освітньому процесі. Магістри мають освоювати інструменти для організації дистанційного навчання, створення мультимедійних матеріалів, а також використання сучасних платформ для комунікації зі студентами. Ці навички дозволяють викладачам створювати позитивний образ не тільки як педагогів, але й як технологічно підкованих фахівців, що вкрай важливо в умовах швидких змін у сфері освіти.

Важливою частиною професійного іміджу викладача є *вміння ефективно працювати з аудиторією*. Для цього необхідно не лише володіти високими знаннями з предмету, але й мати навички публічного виступу, здатність утримувати увагу студентів, використовувати різні методи активізації навчальної діяльності. В рамках магістерської підготовки важливо впроваджувати тренінги, де майбутні викладачі матимуть можливість розвивати свої ораторські здібності, проводити практичні заняття, виступи на конференціях та семінарах, що допоможе їм формувати *публічний імідж*.

Немаловажним є *аспект етичного іміджу* майбутнього викладача. Йдеться про дотримання академічної етики, чесності у взаємодії зі студентами та колегами, про відкритість до конструктивної критики і самоаналізу. Важливо, щоб магістри розуміли значення етики у своїй професійній діяльності і були готові до розвитку навичок самоконтролю та самоповаги.

Перспективи розвитку професійного іміджу майбутнього викладача вищої школи у процесі магістерської підготовки мають на меті не тільки формування позитивного образу фахівця, але й підвищення престижу вищої освіти в цілому. З огляду на це важливо забезпечити безперервний розвиток професійної майстерності викладачів, запровадження нових форм і методів навчання, а також вдосконалення інституційної підтримки. Зокрема, *створення центрів педагогічної майстерності, організація онлайн-курсів та тренінгів для викладачів* може стати важливими кроками для покращення якості підготовки майбутніх викладачів та розвитку їхнього професійного іміджу.

Висновки. У процесі магістерської підготовки формування професійного іміджу майбутнього викладача вищої школи є важливою складовою, що сприяє не тільки розвитку особистісних і професійних якостей, але й підвищенню ефективності освітнього процесу та покращенню взаємодії з студентами та колегами. Формування іміджу викладача включає розвиток комунікативних навичок, емоційного інтелекту, стресостійкості та здатності до саморегуляції, а також освоєння сучасних інформаційних технологій, що дозволяють створювати інноваційне та якісне освітнє середовище.

Перспективи розвитку професійного іміджу майбутнього викладача передбачають створення сприятливих умов для безперервного розвитку, впровадження нових форм і методів навчання, а також покращення інституційної підтримки, що забезпечить високий рівень підготовки викладачів та сприятиме зміцненню престижу вищої освіти в Україні. Розвиток професійного іміджу викладача стає важливим чинником для підвищення якості освіти та вдосконалення взаємодії між викладачами і студентами, що сприятиме більш ефективному і результативному освітньому процесу.

Формування професійного іміджу майбутнього викладача вищої школи є важливою складовою магістерської підготовки, що впливає на ефективність подальшої професійної діяльності. Системна організація освітнього процесу, орієнтованого на розвиток особистісних і професійних характеристик, сприяє створенню позитивного іміджу, що відповідає вимогам сучасного академічного середовища.

References

1. Антонова О. С. Професійна культура викладача вищого навчального закладу: теоретико-методологічний аспект: монографія. Луганськ: СНУ ім. В. Даля, 2012. 284 с.
Antonova, O. S. (2012). *Profesiina kultura vyshchoho navchalnoho zakladu: teoretyko-metodolohichni aspekt: monohrafiia* [Professional culture of a higher education teacher: theoretical and methodological aspect: monograph]. Luhansk, Ukraine: SNU im. V. Dalya. 284. [in Ukrainian].
2. Бех І. Д. Особистісно орієнтоване виховання: теоретико-технологічні засади. Київ: Либідь, 1998. 272 с.
Bekh, I. D. (1998). *Osobystisno oriyentovane vykhovannia: teoretyko-tekhnologichni zasady* [Personality-oriented education: theoretical and technological principles]. Kyiv, Ukraine: Lybid. 272. [in Ukrainian].

3. Бондар О. М. Педагогічна етика як основа формування професійного іміджу викладача вищої школи. *Освітні та педагогічні науки*. 2012. № 45. С. 44–50.
Bondar, O. M. (2012). Pedagogical ethics as the basis for forming the professional image of a higher school teacher. *Osvitni ta pedagogichni nauky – Educational and Pedagogical Sciences*. 45. 44–50. [in Ukrainian].
4. Зязюн І. А. Філософія педагогічної дії. Київ: Либідь, 2001. 278 с.
Ziaziun, I. A. (2001). *Filosofiiia pedahohichnoi dii* [Philosophy of pedagogical action]. Kyiv, Ukraine: Lybid. 278. [in Ukrainian].
5. Огнев'юк І. О. Роль наставництва у формуванні іміджу викладача вищої школи. *Інновації в освіті*. 2016. № 79. С. 76–81.
Ohniev'iuk, I. O. (2016). Rol' nastavnytstva u formuvanni imidzhu vykladacha vyshchoi shkoly [The role of mentoring in shaping the image of a higher education teacher]. *Innovatsii v osviti – Innovations in Education*. 79. 76–81. [in Ukrainian].
6. Семикіна Л. І. Рефлексія та її значення у формуванні професійного іміджу майбутнього викладача. *Педагогічна рефлексія: теорія та практика*. 2015. № 37. С. 35–42.
Semykina, L. I. (2015). Refleksiiia ta yii znachennia u formuvanni profesiinoho imidzhu maibutnoho vykladacha [Reflection and its significance in the formation of a future teacher's professional image]. *Pedahohichna refleksiiia: teoriia ta praktyka – Pedagogical Reflection: Theory and Practice*. 37. 35–42. [in Ukrainian].
7. Сисоева С. О. Професійна педагогічна освіта: методологія і методи: монографія. Київ: Логос, 2010. 456 с.
Sysoieva, S. O. (2010). *Profesiina pedahohichna osvita: metodolohiia i metody: monohrafiia* [Professional pedagogical education: methodology and methods: monograph]. Kyiv, Ukraine: Logos. 456. [in Ukrainian].
8. Сухомлинська О. В. Історико-педагогічний процес в Україні: монографія. Київ: Освіта, 2003. 416 с.
Sukhomlynska, O. V. (2003). *Istoryko-pedahohichnyi protses v Ukraini: monohrafiia* [Historical and pedagogical process in Ukraine: monograph]. Kyiv, Ukraine: Osvita. 416. [in Ukrainian].
9. Черняховська І. М., Соколова Г. П. Професійний імідж викладача вищої школи як основа педагогічної культури. *Наукові праці університету*. 2014. № 24. С. 72–80.
Cherniakhovska, I. M., & Sokolova, H. P. (2014). Profesiynyi imidzh vykladacha vyshchoi shkoly yak osnova pedahohichnoi kultury [Professional image of a higher school teacher as a foundation of pedagogical culture]. *Naukovi pratsi universytetu – Scientific Works of the University*. 24. 72–80. [in Ukrainian].
10. Шкіль М. І. Педагогічна майстерність: навч. посіб. Кропивницький: КОД, 2018. 212 с.
Shkil, M. I. (2018). *Pedahohichna maisternist': navch. posib.* [Pedagogical mastery: textbook]. Kropyvnytskyi, Ukraine: KOD. 212. [in Ukrainian].
11. Юхимук І. М. Використання цифрових технологій у формуванні професійного іміджу викладача вищої школи. Інформаційні технології в освіті. 2020. № 89. С. 85–92.
Yukhumuk, I. M. (2020). Vykorystannia tsyfrovyykh tekhnolohii u formuvanni profesiinoho imidzhu vykladacha vyshchoi shkoly [Use of digital technologies in shaping the professional image of a higher school teacher]. *Informatsiini tekhnolohii v osviti – Information Technologies in Education*. 89. 85–92. [in Ukrainian].
12. Berger P. L., Luckmann T. *The Social Construction of Reality: A Treatise in the Sociology of Knowledge*. New York: Anchor Books, 1966.
Berger, P. L., & Luckmann, T. (1966). *The social construction of reality: A treatise in the sociology of knowledge*. New York: Anchor Books.
13. Bevirstock K. Digital Presence of Educators: A New Dimension of Professional Image. *International Journal of Educational Technology*. 2020. Vol. 45, № 3. P. 188–195.
Bevirstock, K. (2020). Digital presence of educators: A new dimension of professional image. *International Journal of Educational Technology*. 45(3). 188–195.
14. Fullan M. *Leading in a Culture of Change*. San Francisco: Jossey-Bass, 2001.
Fullan, M. (2001). *Leading in a culture of change*. San Francisco: Jossey-Bass.
15. Trust T. Motivation, Empowerment, and Innovation: Teachers' Beliefs about How Participating in the Edcamp Movement Influences Their Practice. *Teaching and Teacher Education*. 2017. Vol. 67. P. 306–315.
Trust, T. (2017). Motivation, empowerment, and innovation: Teachers' beliefs about how participating in the Edcamp movement influences their practice. *Teaching and Teacher Education*. 67. 306–315.

Tymoshko Hanna

ORCID 0000-0003-0996-6138

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Professor at the Department of Pedagogy, Methods
of Teaching History and Social Disciplines,
T.H. Shevchenko National University «Chernihiv Colehium»
(Chernihiv, Ukraine) E-mail: timoshko49@gmail.com

Pyshchik Olena

ORCID 0000-0001-9193-6645

Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor at the Department of Pedagogy
and Methods of Teaching History and Social Disciplines
T.H. Shevchenko National University «Chernihiv Colehium»
(Chernihiv, Ukraine) E-mail: pishik_olena@ukr.net

FORMATION OF THE PROFESSIONAL IMAGE OF A FUTURE HIGHER EDUCATION TEACHER DURING MASTER'S TRAINING

The article analyzes the specifics of forming the professional image of a future higher education teacher during master's training. The concept of «professional image», its formative factors, and the role of pedagogical practice, self-reflection, and the professional environment in shaping image characteristics are considered. Pedagogical conditions and organizational mechanisms for the effective integration of image formation into the content of master's training are outlined.

Purpose. *To reveal the essence and pedagogical conditions for the formation of the professional image of a future higher education teacher during master's training; to determine the influence of the educational environment and professional interaction on the development of image-related personal characteristics.*

Methodology. *The study used a set of methods: analysis of scientific literature on imageology and higher education pedagogy; a systemic-structural approach; modeling of pedagogical conditions; empirical methods including observation, questionnaires, and reflective analysis of master's students' professional activities.*

Scientific novelty. *The content of the concept “professional image of a higher education teacher” in the context of master's training is clarified; for the first time, a model of step-by-step image formation of a future teacher through the integration of academic, research, and practical activities is proposed.*

Conclusions. *The formation of a professional image of a future higher education teacher is a significant component of master's training that affects the effectiveness of further professional activity. Systematic organization of the educational process focused on developing personal and professional characteristics contributes to the creation of a positive image that meets the requirements of the modern academic environment.*

Keywords: *professional image, higher education teacher, master's training, self-reflection, pedagogical practice, professional culture.*

Стаття надійшла до редакції 23.01.2025

Рецензент: доктор педагогічних наук, професор **Пліско В. І.**